

1. **เรื่องเล่า:** พระเอกของชั้น
2. **คำสำคัญ:** High Flow Nasal Oxygen, Respiratory failure, Oxygen therapy, High flow oxygen
3. **สรุปเรื่องเล่าโดยย่อ**

มีใครเคยใส่ท่อช่วยหายใจกันมั๊ยคะ บางคนอาจไม่เคย บางคนอาจเคยหรือมีญาติพี่น้องเคยใส่ แต่ส่วนใหญ่พวกเราทำงานในโรงพยาบาลก็น่าจะมีประสบการณ์ ได้เห็น หรือได้ดูแลผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนที่ถูกใส่ท่อช่วยหายใจมีความทุกข์ทรมานมากแค่ไหน เราอาจแค่รู้สึกว้าวุ่นใจตามธรรมชาติ แต่มากแค่ไหนเราไม่มีทางรู้ได้ ถ้าไม่เคยประสบด้วยตนเอง ดิฉันอยากทุกท่านลองหลับแล้วนึกภาพตัวเอง นอนอยู่บนเตียง มีท่อช่วยหายใจอยู่ในปาก กลืนน้ำก็ไม่ได้ พูดก็ไม่มีเสียง แลบบางทีถูกมัดมือไว้อีกทั้ง 2 ข้าง อาจจะยากที่บางคนจะจินตนาการได้ หรือแค่คิดก็ไม่อยากแล้ว งั้นคิดง่ายๆแค่เราเอานิ้วชี้จิ้มคอเราให้อาเจียน พอจะนึกภาพความทรมานเล็กๆออกมั๊ยคะ

ตลอดระยะเวลา 5 ปีในการทำงานในแผนกไอซียู ดิฉันได้เห็นความทรมานนี้ทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยสูงอายุ บางคนมาโรงพยาบาลด้วยเรื่องแค่กระเพาะทะลุ ผ่าตัดแล้วผู้ป่วยน่าจะได้ออกกลับบ้าน แต่ความจริงที่ได้เห็นไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป บางคนต้องจบด้วยการเจาะคอ เพราะไม่สามารถเอาท่อช่วยหายใจออกได้ หลายคนคงเริ่มสงสัยว่าทำไมจะยกตัวอย่างให้ฟังนะคะ กรณีผู้ป่วยสูงอายุส่วนใหญ่ในการผ่าตัด ก็จะต้องใส่ท่อช่วยหายใจ และหลังผ่าตัดก็มักจะต้องถูกส่งเข้าไอซียูเพื่อดูอาการอย่างใกล้ชิด และเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้มากกว่าผู้ป่วยที่อายุน้อย พอหลังผ่าตัดประมาณ 1-2 วันเราจะเริ่มประเมินอาการผู้ป่วยที่อาการคงที่แล้ว เพื่อพิจารณาเอาท่อช่วยหายใจออกโดยเร็วเพื่อป้องกันการติดเชื้อช่วยหายใจในผู้สูงอายุ แล้วเราพบว่าการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้สูงอายุเป็นไปได้ยากมากตั้งแต่เริ่มขั้นตอนในการหย่า บางส่วนก็เหนื่อยจนไม่สามารถผ่านขั้นตอนไปได้ หรือบางคนสามารถเอาท่อช่วยหายใจออกได้ แต่ก็อยู่ได้ไม่นานก็เหนื่อย สุดท้ายต้องกลับไปใส่ท่อช่วยหายใจใหม่ ทีนี้ก็อยู่กันนานเลยละ ยิ่งนานภาวะแทรกซ้อนก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น การหย่าเครื่องช่วยหายใจก็ยิ่งแทบเป็นไปไม่ได้เลยละ บางคนก็ไม่ได้กลับบ้านอีกเลย

ดิฉันตั้งคำถามกับตัวเอง และกับน้องๆ ที่ทำงานด้วยกันเสมอๆว่า ทำไม ทำไม และทำไม ก็ยังไม่สามารถหาคำตอบที่ดีให้ตัวเองได้ คำถามเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ในใจอยู่ตลอดเวลา จนวันหนึ่งมีผู้แทนเครื่องมือแพทย์ นำเครื่อง High Flow Nasal Oxygen มาสาธิตและฝากไว้ให้ทดลองใช้ เวลาผ่านไปเกือบ 1 เดือนก็ไม่เคยมีใครจะต้องเข้าเครื่องนี้ แล้ววันที่ฟ้าจะตอบคำถามที่ค้างคาใจให้ดิฉันก็มาถึง วันนั้นดิฉันได้รับ assign ให้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่มดลูกซึ่งเป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายซึ่งนอนที่เตียงได้เกือบ 1 เดือน แต่ไม่สามารถผ่านการประเมินเพื่อหย่าเครื่องช่วยหายใจได้เลยสักครั้ง ทีมสูติแพทย์ได้ตัดสินใจร่วมกับผู้ป่วยในการ Palliative และ

ต้องการให้ Off tube ให้ผู้ป่วย และจะไม่ใส่ tube ใหม่กรณีที่ผู้ป่วยหายใจเองไม่ไหว ซึ่งผู้ป่วยก็ยินยอมพร้อมใจในการตัดสินใจครั้งนี้ ส่วนดิฉันในฐานะพยาบาลผู้ดูแลในวันนั้นก็คิดอยู่ในใจ (...จะโหวมัยวะ...และ...เอาก็เอาวะ...ให้มันรู้แล้วรู้รอดไป...) หลังจากพูดคุยให้กำลังใจผู้ป่วยแล้ว ดิฉันก็เริ่มขั้นตอนการหย่าเครื่องช่วยหายใจ ก็ได้มีการปรึกษาหัวหน้าว่าพี่คะเราลองเอาเครื่อง High flow มาใช้ดีมั๊ยคะ หัวหน้าก็เห็นดีด้วย ก็เอามาแกะจากกล่อง เอามาตั้งๆ ดูๆ แต่ไม่มีใครใช้เป็นค่ะ ตอนที่ตัวแทนมาสาธิต เราจำได้อย่างเดียวว่าเครื่องนี้มี Application گیرบ โหลดมาดู และ seach เพิ่มเติมใน google (ชีวิตในยุค 4G นี้มันดีจริงๆค่ะ)

และเวลาที่ระทึกใจก็มาถึง ทันทีที่เราเอาท่อช่วยหายใจออกจากผู้ป่วย เราก็ใส่เครื่อง High Flow Nasal Oxygen ให้กับผู้ป่วยทันที และเฝ้าดูอาการแสดง และสัญญาณชีพของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด 2 ชั่วโมงผ่านไปได้อย่างสวยงาม ผู้ป่วยสุขสบาย สัญญาณชีพปกติ วันนั้นดิฉันลงเวรไปด้วยใจที่เปี่ยมสุข....เวรถัดมาผู้ป่วยก็ยังคงสุขสบายกับเครื่อง High Flow Nasal Oxygen และสามารถย้ายออกจากไอซียูได้ในเวรเช้าวันรุ่งขึ้น

หลังจากนั้นมาเมื่อมีผู้ป่วยที่เราคาดว่าจะ Off tube ยาก หรือ off tube แล้วมีอาการที่คาดว่าจะได้ re-intubate เราก็พิจารณานำเครื่อง High Flow Nasal Oxygen มาใช้ในทุเคส ซึ่งเราลองก็เก็บสถิติในระยะเวลาประมาณ 2 เดือนที่ได้ใช้เครื่องนี้ และพบว่าไม่มีเคสใดที่ต้อง re-intubate เลยแม้แต่เคสเดียว เรากลับให้เคสเป็นพระเอกของตึก และบางวันนางเอกอย่างเราก็เกือบต้องตบตีเพื่อแย่งพระเอกกันเลยทีเดียว เพราะเรามีเจ้าเครื่องนี้อยู่เพียงเครื่องเดียว และวันนี้พระเอกของเรากำลังจะถูกพรากจากพวกเรา แล้วผู้ป่วยของเราจะทำอย่างไรกันดี.... แต่แล้วก็เหมือนพวกเราได้รับพรจากฟ้า เมื่อวันที่หัวหน้าได้มาแจ้งข่าวกับพวกเราว่า เราจะได้เครื่อง High Flow Nasal Oxygen จากการบริจาคของครอบครัวผู้ใจบุญ (คุณบุญชัย-คุณสมพร ศิริชนะ) ที่บริจาคเงินซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับทางโรงพยาบาล และจากการพิจารณาของทีมผู้บริหาร พวกเราชาวไอซียูรวมขอขอบพระคุณผู้บริหารที่เห็นความสำคัญ และขอขอบคุณครอบครัว ศิริชนะ

และนี่คือ...พระเอกของชั้น....

4. ชื่อและที่อยู่ขององค์กร: ห้องผู้ป่วยหนักรวม โรงพยาบาลกำแพงเพชร

5. **สมาชิกทีม:** เจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานในห้องผู้ป่วยหนักรวม
6. **เป้าหมาย :** เพื่อให้ผู้ป่วยลดจำนวนวันในการใช้เครื่องช่วยหายใจ ป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำหลังถอดท่อช่วยหายใจ และลดความทุกข์ทรมานจากการใส่ท่อช่วยหายใจ
7. **ที่มาของปัญหา:** การหย่าเครื่องช่วยหายใจยากให้ผู้ป่วยสูงอายุ
8. **กิจกรรมการแก้ปัญหา / พัฒนา:** การนำเครื่อง High Flow Nasal Oxygen มาทดลองใช้ในกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุ และกลุ่มผู้ป่วยที่มีโอกาสหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก และมีโอกาสใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ
9. **การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น:** สามารถหย่าเครื่องช่วยหายใจให้ผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวได้ประสบความสำเร็จทุกราย ลดระยะเวลาการใช้เครื่องช่วยหายใจ ลดภาวะแทรกซ้อนจากการใส่ท่อช่วยหายใจเป็นเวลานาน ลดจำนวนวันนอนในไอซียู และส่งผลให้ค่ารักษาพยาบาลลดลงด้วย
10. **บทเรียนที่ได้รับ:** พยาบาลไอซียูมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผู้อำนวยการความสะดวกให้กับครอบครัวและญาติ เป็นตัวแทนปกป้องสิทธิผู้ป่วยเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ครอบครัวและญาติ แต่ยังมีอีกบทบาทที่สำคัญคือการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดเหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้ป่วย รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อน เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย